

LONGING - BELONGING

Vrijdag 23 maart 2018 vindt het jaarlijkse congres van de NVGP plaats. Het zal opnieuw over de essentiële factoren van de groep gaan. Volgens de beproefde formule zullen er twee lezingen over groepsdynamica worden. Een lezing van Nederlandse bodem en één door een internationale spreker, beide naar aanleiding van recente publicaties. Natuurlijk zijn er daarnaast workshops van zeer uiteenlopende aard en er is een masterclass in de vorm van een demonstratiegroep: altijd aanleiding voor discussie!

De mens is een door en door sociaal wezen dat van jongs af aan in allerlei groepen functioneert. Na de kleinste groep, het gezin waar we in geboren worden, volgen creche, school, werk, vriendennetwerken en verenigingen. En uiteindelijk stichten velen van ons een eigen gezin. Omdat we in een groepscontext gevormd zijn, voelen we ons snel deel van een groep en kan er in tijdelijke samenkomsten binnen de kortste keren een groepsgevoel ontstaan.

Mensen leren in groepen samen te spelen, samen te werken, verbondenheid te ervaren en emoties te delen. En in al die groepen leven telkens dezelfde thema's: het verlangen erbij te horen, je veilig of thuis te voelen, deel te zijn van een groep zonder je eigenheid te verliezen.

Groepspsychotherapie biedt een uitgelezen kans voor mensen om zich te ontwikkelen in en door het omgaan met anderen. Negatieve zelf-opvattingen en belemmerende interactiepatronen worden zichtbaar en voelbaar en kunnen in een dergelijke veilige groepscontext worden tot meer bevredigende manieren van interactie. Als de therapeuten hun werk goed doen versterken de toegepaste therapeutische methode en de groepsdynamiek elkaar en heeft de therapiegroep een langdurig positief effect op het psychisch en sociaal functioneren van haar deelnemers.

Het jaarlijkse congres van de NVGP vervult een belangrijke rol bij het uitdragen van essentiële kennis over groepspsychologie en groepsdynamica. En natuurlijk bij het enthousiasmeren van professionals van binnen en buiten de GGZ om nog meer gebruik te maken van de meerwaarde die een groep kan bieden. In de ochtendlezing staan we stil bij een van de vele loten die inmiddels aan de stam van de groepspsychologie zijn ontsproten: de groep als spiegel bij schemagroepspsychologie. En in het middagprogramma gaan we terug naar de oorsprong: de groeps-analytische psychotherapie en wat deze ons te vertellen heeft over de groep als veilige basis, maar ook als object van verlangens en vijandigheid. In de workshops zijn zoals altijd vele soorten groepen, als het team, patiënten, de samenleving en zelfs sociale dromers, vertegenwoordigd.

Voor elk wat wils dus – ook binnen de NVGP wordt differentiatie gestimuleerd – waarbij het delen met elkaar en deel zijn van de vereniging in heel menselijke groepsbehoeften voorziet.

De Congrescommissie:
Charles Hurffst, voorzitter a.i.
Ingrid Krijnen
Gonnie Kugel
Pepijn Steures

Programma

09.00 – 09.30	Inschrijving	
09.30 – 09.45	Welkom door dagvoorzitter Marc Daemen	
09.45 – 10.00	Opening door José van Reijen, voorzitter NVGP	
10.00 – 11.00	De groep als transitionele ruimte: een spiegelplais voor de Gezonde Volwassene Anne-Marie Classen, Suzanne Haeyen en Silvia Pol	
11.00 – 11.15	Koffie - of theepauze	
11.15 – 12.30	Workshops	
12.30 – 13.30	Lunch	
13.30 – 14.30	De 'gezellige' groep: a study of longing and belonging in groups and cultural life John Schlapobersky	
14.30 – 15.00	Koffie - of theepauze	
15.00 – 16.30	Masterclass door John Schlapobersky	
16.30 – 16.45	Afsluiting door de dagvoorzitter	
Vanaf 16.45	Borrel	

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd bij de FGzPt, NVGP, NVvP en de SRVB.

Secretariaat NVGP
Maliebaan 87
3581 CG Utrecht
tel.: 030 670 14 25
e-mail: secretariaat@groepspsychotherapie.nl
www.groepspsychotherapie.nl

Routebeschrijving

Antropia, Cultuur- en Congrescentrum
Hoofdstraat 8
3972 LA Driebergen

<http://antropia.nl/route>

KOSTEN

De kosten voor dit congres bedragen (inclusief lunch en borrel):
€ 225,- voor NVGP-leden.
€ 275,- voor niet NVGP-leden.
€ 125,- voor opleidelingen (zie voor de voorwaarden:
<http://bit.ly/2zDxtKL>).
€ 125,- voor groeps werkers en vaktherapeuten.

De kosten voor de huiskamersessie bedragen € 175,-
(inclusief koffie/thee en lunch).

Inschrijving

U kunt zich voor dit congres uitsluitend digitaal opgeven via onze website <https://www.groepspsychotherapie.nl/congres-nvvp.html>.

Gelijktijdig maakt u het verschuldigde bedrag over naar:
NL64 INGB 0000 7199 66
t.n.v. NVGP, Maliebaan 87, 3581 CG Utrecht
onder vermelding van uw naam en 'Congres NVGP 2018'.

De definitieve inschrijving en de indeling van de workshops geschieden op volgorde van betaling. Wij verzoeken u zich tijdig in te schrijven en te betalen. Bevestiging van inschrijving volgt, uitsluitend per e-mail, in week 11.

Voor de huiskamersessie kunt u zich per email opgeven. De locatie wordt later bekend gemaakt.

Annulering

U kunt per e-mail annuleren tot 2 maart 2018. Na deze datum is annulering niet meer mogelijk. Wel heeft u dan het recht uw plaats door een ander te laten innemen.

Bij annulering worden € 25,- administratiekosten in rekening gebracht. Reeds betaald inschrijfgeld wordt onder aftrek van deze kosten terugbetaald.

www.groepspsychotherapie.nl

Illustratie en grafisch ontwerp Bureau Gurik

LONGING - BELONGING

De essentie van de groep

Congres NVGP
vrijdag 23 maart 2018

Antropia, Cultuur- en Congrescentrum
Hoofdstraat 8, 3972 LA Driebergen

Georganiseerd door de Nederlandse vereniging voor groepsdynamica en groepspsychotherapie (NVGP)

Lezingen

Anne-Marie Claassen, Suzanne Haeyen en Silvia Pol:

De groep als transitionele ruimte: een spiegelpaleis voor de Gezonde Volwassene

Schematherapie is een integratieve vorm van psychotherapie waarin inzichten en interventies zijn opgenomen vanuit meerdere psychotherapeutische modellen als de leertheorie, de cognitieve therapie, de client-centered theorie, de psychodynamische theorie en de hechtingstheorie.

Schema's zijn generalisaties van kennis die zijn gevormd door herhaalde vroege ervaringen en de manier waarop daar betekenis aan wordt gegeven. Om patiënten op een gezonde wijze te leren omgaan met dysfunctionele schema's die ontstaan zijn in een tekortschietende omgeving, heeft de therapeut kennis nodig van de basisbehoeften en de ontwikkelingsfasen van het kind. De schematherapeut zet deze kennis in door een empathische spiegeling te bieden in het contact met de patiënt. De groep vormt de natuurlijke omgeving voor mensen om in te leren en biedt veel mogelijkheden tot het ontvangen van steun, erkenning en feedback. Daarbij is spiegeling, niet alleen door therapeuten, maar vooral ook door groepsgenoten een krachtige interventiemethode om patiënten te helpen bij het ontwikkelen van hun eigen gezonde kanten.

Hoe dit in schematherapie op een multidisciplinaire wijze wordt vormgegeven zal belicht en op experiëntiële wijze aan de zaal duidelijk gemaakt worden. Het boek *'Schematherapie en de Gezonde Volwassene'* (2015), waaraan de drie sprekers allen een bijdrage leverden, vormt het uitgangspunt voor deze lezing.

John Schlapobersky:

De 'gezellige' groep: a study of longing and belonging in groups and cultural life

John Schlapobersky publiceerde in 2016 *'From the couch to the circle'*, een 'state of the art' handboek over groepsanalytische psychotherapie. Hierin bouwt Schlapobersky voort op eerder werk van 'groeps-grootheden' als Foulkes, Anthony, Yalom en Leszcz. De grote kracht van dit boek is dat de beschreven theorie rijkelijk wordt geïllustreerd aan de hand van vignettes van uiteenlopende groepssituaties en settingen.

In deze lezing zal John onder meer stilstaan bij hoofdstuk vijf van zijn boek, met als onderwerp spreken en stilte in de psychotherapie. De titel van de lezing is ontleend aan het werk van Ivan Illich, een van oorsprong Oostenrijkse geestelijke en wetenschapper, die bij het bestuderen van culturele en politieke uitingsvormen als eerste het woord 'convivial' gebruikte. Dit Engelse begrip toont duidelijk verwantschap met de oer-Nederlandse term 'gezelligheid'.

John zal de begrippen 'holding', 'containment' en 'spelen' uitdiepen. Begrippen die afkomstig zijn uit de Groepsanalytische School, waar hij een moderne representant van is. In zijn model is 'spelen', dat gebeurt door middel van een vrije-associatieve manier van praten, een sleutelbegrip voor het groepswerk. Door het spelen met woorden, en het spel van het ervaren zonder woorden, kan de groep een platform worden voor containment en tegelijkertijd voor exploratie.

Tevens zal John in deze lezing het samenspel tussen Longing - Belonging uitwerken als begrippen waarmee het op de voorgrond staande affect in de groep kan worden onderzocht. De termen longing en belonging verwijzen naar het vroege werk van Winnicott over de rol van de moeder als veilige basis én als primair object van verlangen. In deze visie kan een groep zowel een beschermende omgeving voor haar leden zijn (James, 1994), als een object van verlangen en van vijandigheid (Nitsun, 2006).

Workshops

Nr. 1 De groep als transitionele ruimte: een spiegelpaleis voor de Gezonde Volwassene

Deze workshop sluit aan op de lezing van Claassen, Haeyen en Pol. Via experiëntiële oefeningen wordt verduidelijkt hoe er gewerkt kan worden binnen het geschetste schematherapeutisch kader, waarbij het ontwikkelen van de Gezonde Volwassene centraal staat. Deelnemers maken kennis met oefeningen vanuit de groepspsychotherapie en vanuit beeldende therapie in een groep en ervaren hoe deze methoden elkaar complementeren. De workshopgevers werken allen in een (dag)klinische setting waarin het samenhangend behandelen centraal staat.

Door: **Anne-Marie Claassen, Suzanne Haeyen en Silvia Pol**

Nr. 2 Kortdurende Klinische Psychotherapie gebaseerd op Transactionele Analyse (KKP-TA): een klinische demonstratie

In een multicentre study (SCEPTRE) werd aangetoond dat KKP-TA de meest effectieve behandeling was voor patiënten met cluster C-persoonlijkheidsstoornissen.

KKP-TA is een klinische reconstructieve groepspsychotherapie en richt zich op het intrapsychische conflict tussen emotionele behoeften enerzijds en het verbod daarop vanuit een ondermijnend geweten anderzijds. Optimale confrontatie, close reading, evenwichtige groepsdynamiek en een experiëntiële focus zijn sleutelwoorden. De demonstratie belicht groepsdynamische decontaminatie, een TA-techniek voor het creëren van ego-dystonie.

Door: **Pierre Sebregts en Martine Westenbroek**

Nr. 3 Introductie in Social Dreaming

In deze workshop gaan we ervaren hoe het is met elkaar dromen te delen en daarop te associëren. Social Dreaming gaat ervan uit dat mensen niet alleen individuen zijn en individuele dromen hebben, maar ook sociale wezens zijn. Dromen bevatten veel aspecten die iets vertellen over de sociale, culturele en spirituele context waarin mensen leven. In individuele dromen zijn wij eigenaar van het interne wel en wee van ons privéleven. In Social Dreaming gaat het erom dat wanneer mensen bij elkaar zijn overeenkomstige sociale thema's worden aangeroerd. Uitwisseling van dromen en associaties daarop in een groep kan leiden tot een nieuwe kijk op wat ons sociaal bezighoudt.

Door: **Maria van Noort**

Nr. 4 Empathie van binnenuit: psychodrama als katalysator van de gezamenlijke beleving

In deze workshop word je uitgenodigd deelgenoot te zijn van een psychodrama-ervaring waarin je als groepslid daadwerkelijk betrokken raakt bij wat er ingebracht wordt en niet langs de lijn kunt blijven staan. Psychodrama katalyseert als geen andere groepstherapievorm een gezamenlijke beleving van een uitgewerkt thema. Ontdek in deze workshop de kracht en meerwaarde van ensceneren, visualiseren en samen in een verhaal stappen en het effect dat dit heeft op het ervaren van empathie en compassie.

Door: **Carine Burger en Pim van Dun**

Masterclass

Masterclass door John Schlapobersky

"The longing to be understood and accepted -the basis for most people's entry to groups- will take time to be transformed into belonging."

John Schlapobersky (2016), blz 406

Traditiegetrouw vindt er in de middag een masterclass plaats. John Schlapobersky zal als therapeut live met een groep werken. Een aantal van zijn concepten uit de lezing zullen de revue passeren, afhankelijk natuurlijk van het verloop van de groepsessie. De groep wordt ter plekke samengesteld uit deelnemers aan het congres. Een spannende en uitermate leerzame onderneming voor de groepsleden, de therapeut en natuurlijk de toehoorders! Na de groepszitting zal John terugblikken op de sessie en in dialoog met de zaal de groepsbijeenkomst nabespreken.

HUISKAMERSESSIE

Huiskamersessie op zaterdag 24 maart 2018

Op zaterdag 24 maart vindt in Utrecht een 'huiskamersessie' met John Schlapobersky plaats. Een unieke kans om in een kleine, intieme setting een dag lang nader kennis te maken en samen te werken met deze inspirerende meester-groeps-therapeut. Tijdens de sessie is er ruimte voor eigen inbreng. Een toelichting op de theoretische dimensies: *'Structure, Process and Content'*, afkomstig uit deel twee van John's boek wordt afgewisseld met experiëntiële groepsessies. De huiskamersessie is zowel geschikt voor ervaren groeps-therapeuten als nieuwkomers in het vakgebied. Er is plaats voor maximaal 20 deelnemers, meld je dus op tijd aan!

NB: De voertaal van de lezing, de masterclass en de huiskamersessie door John Schlapobersky is Engels.

Nr. 5 Alles is in beweging: een kennismaking met 'processwork'

In deze workshop zullen we ervaringsgericht, onder meer door lichaamswerk, onderzoeken hoe een obstakel of weerstand in een systeem materiaal kan opleveren voor ontwikkeling in de toekomst. Een centraal principe in het proceswerk is de 'diepe democratie': alle stemmen, rollen, en posities in een systeem (individu, paar, groep, samenleving) zijn van evenveel betekenis en willen gehoord worden. Proceswerk is ontwikkeld op basis van de Process Oriented Psychology van psychoanalyticus en natuurkundige Arnold Mindell.

Door: **Suse Meffert en Hermieke Kuiper**

Nr. 6 Vertrouwen om te leren, leren om te vertrouwen: mentaliseren en epistemic trust

Epistemic trust zorgt ervoor dat we kunnen leren in en van sociale situaties. Voor therapie betekent dit dat de opgedane kennis en nieuwe ervaringen kunnen generaliseren naar het dagelijks leven van patiënten. Om therapie te laten slagen, is epistemic trust van groot belang. In deze workshop wordt ingegaan op wat epistemic trust is en door middel van een rollenspel, gesitueerd binnen de context van een MBT-groep voor jongeren met BPS, geoefend met interventies om epistemic trust te vergroten.

Door: **Marjolijn Nijrolder, Suzanne Roefs en Miriam van Vessem**

Nr. 7 Zelfsturende teams in de GGZ ...kan dat wel?

Veel GGZ instellingen experimenteren met zelfsturende teams. Zelfsturing zou betere werknemers opleveren met meer verantwoordelijkheid, autonomie, gelijkwaardigheid en creativiteit. Maar werkt dat eigenlijk wel zo? Kan een team wel zonder leider? Krijgt een zelfsturend team het voor elkaar om te focussen op de taak of gaan andere processen de boventoon voeren? In deze workshop maak je deel uit van een experiment waarin we onderzoeken wat zelfsturing doet met teamrollen, professionele autonomie en het uitvoeren van de taak.

Door: **Marije de Kruiff en Willem de Haas**

Nr. 8 Daar zit muziek in: aandacht voor spirituele en existentiële vragen in groepsbehandeling

Religie of spiritualiteit is vaak belangrijk in het leven van leden van een behandelgroep. Toch komen existentiële vragen tijdens therapie weinig aan bod, terwijl het wel belangrijk is er aandacht voor te hebben. Muziek kan daarbij een krachtig middel zijn. In deze workshop gaan we als groep praktisch aan de slag om vanuit zelfervaring te oefenen in het verbinding maken met verschillende religieuze belevingen. Wegens doorslaand succes (2017) geprolongerd!

Door: **Bart van den Brink en Alice Wolff**

Personalia

Bart van den Brink, psychiater. Lid NVvP. Redacteur Psyche & Geloof. Werkzaam bij Eleos te Bosch en Duin.

Carine Burger, klinisch psycholoog, psychotherapeut en psychodramaturg. Opleider en supervisor psychodrama. Lid VKJP, NVP, NIP en supervisor NVGP. Werkzaam als docent aan psycho-dramaopleiding-NVGP en bij KP De Spiegel, Triversum te Alkmaar.

Anne-Marie Claassen, psychotherapeut, supervisor NVP en Ver. Schematherapie. Werkzaam als programmamanager en psychotherapeut bij Mediant te Hengelo.

Marc Daemen, klinisch psycholoog en P-opleider. Lid NVRG, NVP, NVGzP, LPO en supervisor, cursusgever en leertherapeut NVGP. Werkzaam bij GGZ Westelijk Noord-Brabant.

Pim van Dun, psychotherapeut en psychodramaturg. Opleider, supervisor en leertherapeut psychodrama en IPT. Lid VIPTN, NVP, VEN, Ver. Schematherapie, LVVP, supervisor en leertherapeut NVGP. Werkzaam als docent aan de psychodramaopleiding-NVGP, bij PsyQ te Rotterdam en in eigen praktijk.

Willem de Haas, klinisch psycholoog, psychotherapeut. Lid VPeP, NVP, Ned.Ver. Psoo PS, NIP, supervisor en cursusgever NVGP.

Suzanne Haeyen, beeldend therapeut. Werkzaam bij Scelta, psychotherapeutische deeltijdbehandeling te Apeldoorn.

Hermieke Kuiper, klinisch psycholoog, lid NVGP, werkzaam bij het Rode Kruis Ziekenhuis, afdeling Psychiatrie, Beverwijk.

Marije de Kruiff, psychiater, psychotherapeut. Lid NVP, NVvP, ver. IPT Nederland en leertherapeut NVGP. Werkzaam bij PsyQ Haaglanden en in eigen praktijk.

Suze Meffert, supervisor en leersupervisor, mindfulness- en compassietrainer, beeldend therapeute, werkzaam bij het Rode Kruis Ziekenhuis, afdeling Psychiatrie te Beverwijk en in eigen praktijk.

Marjolijn Nijrolder, klinisch psycholoog, psychotherapeut. Lid VKJP en NVGP. Werkzaam bij GGZ Reinier van Arkel te Den Bosch.

Maria van Noort, psychotherapeut, GZ-psycholoog. Lid NVP, supervisor en leertherapeut NVGP. Werkzaam in eigen praktijk.

Silvia Pol, klinisch psycholoog, psychotherapeut. Lid VGct, supervisor NVGP. Werkzaam bij Scelta te Apeldoorn.

José van Reijen, klinisch psycholoog, psychotherapeut, voorzitter NVGP. Lid VGct, NVP, (leer)supervisor, cursusgever en leertherapeut NVGP. Werkzaam als (hoofd)docent bij diverse RINO's en in eigen praktijk.

Suzanne Roefs, psychotherapeut. Lid VPeP, VGct en NVP. Werkzaam bij Reinier van Arkel te Den Bosch.

Alice Wolff, muziektherapeut. Werkzaam bij Eleos te Bosch en Duin.

John Schlapobersky, psychoanalytisch psychotherapeut, partnerrelatietherapeut en groeps-analyticus. Docent aan het London Centre of Psychotherapy en het Tavistock Centre for Couple Relationships. Houdt over de hele wereld lezingen over groeps-analyse. Werkzaam in eigen praktijk.

Pierre Sebregts, klinisch psycholoog, psychotherapeut. Lid NVP, NVTA, supervisor NVGP. Werkzaam bij De Viersprong te Halsteren.

Miriam van Vessem, GZ-psycholoog in opleiding. Werkzaam bij Reinier van Arkel te Den Bosch.

Martine Westenbroek, psychotherapeut, GZ-psycholoog. Werkzaam bij De Viersprong te Halsteren.